

на неговото основаване давалъ е надежда за по-друга политика. Раковски билъ солидаренъ или намѣсенъ, все едно, въ тайния комитетъ до толкова, доколкото и докогато е билъ намѣсенъ и въ дѣлата на Добродѣтелната Дружина — значи никакъ! Но да се твърди, че Раковски е авторъ, дори инспираторъ на знаменития мемоаръ — това намъ се вижда смѣло. Читателитѣ сж запознати вече съ идеитѣ и съ езика на знаменитото дѣло. Онѣзи, които познаватъ идеитѣ и езикътъ на Раковски по собственнитѣ му писания, ще се съгласятъ съ насъ, че дори да би билъ се повлиялъ комитетътъ на старитѣ отъ Раковски, публицистътъ-хайдукъ пакъ не е могълъ да сложи подписътъ си подъ неговото творение. Въ епохата, която създаде този мемоаръ, Раковски бѣше скаранъ съ старитѣ, тръгналъ вече бѣ стѣпка по стѣпка къмъ по-съзнателна, по-организирана революция. Прѣвъ 1860. година у Раковски се забѣлжва една малка наклонностъ къмъ опуртионизмъ. „Прѣдприятое отъ султана Махмуда ново законоустановление въ Турско — пише Раковски — кое сынъ му наслѣдникъ султанъ Абдулъ Меджидъ въ 1839. год. подъ имянемъ Танзиматъ обнародува въ Гюлханескы палатъ... дади съвсѣмъ други духъ всѣмъ подданикъмъ Турции, а най вече Българьмъ, кои въ томъ вѣкъ глѣдахъ спасение си и приготвяхъ ся да дѣйствуважъ за права си, коихъ тии имжъ за независимо священство и пр.“¹⁾

Но събитията много по-рано обърнаха погледа на Раковски пакъ къмъ хладното оржжие, което той държа въ ржцѣтъ си, докато издѣхна...

„Ахъ! дѣ сж сега родолюбиви българы, да ся рѣшжтъ да мржтъ и да освободятъ бѣднаго си народа отъ монголскаго тиранства! Едно юначно въ Старж-

¹⁾ Вж. и стр. 49. на настоящата книга.